

STRÖMSTAD AKADEMI

Nordiskt institut för avancerade studier

NYHETSREBREV/NEWSLETTER APRIL 2020

Innehållsförteckning

Anders Gustavsson: Redaktörens ruta	1
Rektors rapport	3
Peter Fritzells rapport	3
Rapport från lokalavdelningarna	5
Framtidsgruppen	7
Recensioner	9
Vetenskapskrönika i Strömstads tidning	10
Upprop	11
Välfärden	16
Klimatet	18
Fria ordet	18

Anders Gustavsson: Redaktörens ruta

R_e_d_a_k_t_ö_r_e_n_s_r_u_t_a _Anders Gustavsson: Editor's Corner

Rektor och fysiker Lars Broman rapporterar om aktuella nyheter inom Strömstad akademi.

Ryggkirurg och styrelseordförande Peter Fritzell rapporterar om aktuella nyheter inom Strömstad akademi.

April månads krönika i Strömstads Tidning den 18 april skrevs av **klimatolog Eugen Ungethum**. Han betonar att ren luft är den viktigaste folkhälsofrågan.

Förslag till nya krönikor i Strömstads Tidning skickas till **Mariana Back** med adress: mariana.back@tekniskamuseet.se

Redaktör: Anders Gustavsson
Layout: Per Flensburg

Ekonom John Fletcher fortsätter artikelserien med temat "Vad händer med vår välfärd?" Denna gången är temat Smygsparande.

Didaktiker Åsa Morberg diskuterar frågor om hur distansundervisning kan fungera under coronakrisen.

Fysiker Ari Lampinen rapporterar om att planerade klimatkonferenser blivit uppskjutna på grund av coronapandemin.

Etnolog Anders Gustavsson har skrivit ett upprop gällande en ny antologi med temat Epidemier.

Kemist Ulf Berg ber på valberedningens vägnar inför kommande årsmöte om nomineringar till förtroendeposter inom Strömstad akademi.

En telefonkonferens med Framtidsgruppen och Arbetsutskottet ägde rum den 1 och den 23 april. Framtidsgruppen har skrivit en rapport om sina arbetsformer.

Barnläkare Gudmund Bergqvist samordnar arbetet inom Akademiens fem lokalavdelningar i Falun, Göteborg, Lund-Malmö,

Stockholm-Uppsala och Strömstad. Han är också ansvarig för Akademiens videoserie.

Arbetet med den nya hemsidan fortsätter i samarbete mellan **Mariana Back**, webbredaktör **Jan Ternhag**, teknologie doktor **Johan Vestlund** och informatikforskare **Per Flensburg**.

Försök att värva nya medlemmar till Akademien, inte minst yngre forskare. Skicka förslag till **rektor Lars Broman**:

lars.broman@stromstadakademi.se

Jag önskar nya bidrag till majnumret av Nyhetsbrevet med deadline den 27 maj 2020 till anders.gustavsson@ikos.uio.no. Sänd kortare artiklar, debattinlägg och/eller recensioner av ny vetenskaplig litteratur. Svenska bidrag skall ha en engelsk översättning.

Sänd också bidrag till Akademiens skriftserie Acta Academiae Stromstadiensis, AAS, och Akademiens virtuella serie under adressen: gudmund.bergqvist@hotmail.com

ENGLISH

Rector and physicist Lars Broman reports on current news at Strömstad Academy.

Surgeon and Chairman of the Board Peter Fritzell also reports on current news at Strömstad Academy. The Science days in Strömstad, Sweden on 16-17 June will be cancelled.

April's cronicle in Strömstads Tidning on 18 April was written by **climatologist Eugen Ungethum**. He emphasizes that clean air is the most important public health issue.

Proposals for new chronicles in Strömstads Tidning should be sent to **Mariana Back** with e-mail address:

mariana.back@tekniskamuseet.se

Didactics Åsa Morberg discusses the Swedish high school students' distance education because of the corona pandemic.

Physicist Ari Lampinen reports on postponing climate conferences because of the corona pandemic.

Ethnologist Anders Gustavsson has written a call for a new anthology with the theme Epidemics.

Chemist Ulf Berg is asking on behalf of the Nominating Committee for upcoming annual meeting nominations for positions of trustees in Stromstad Academy.

A telephone conference with the Future Group and the Executive Committee took place on 1 and 23 April. The Future Group has written a report on its working methods.

Economist John Fletcher continues his article series with the theme "What Happens to Our Welfare?" This time the theme is 'Saving money on the sly'.

Pediatrician Gudmund Bergqvist coordinates the work within the Academy's five local chapters in Falun, Gothenburg, Lund-Malmö, Stockholm-Uppsala and Strömstad. He is also responsible for the Academy's video series.

The work on the new website continues in collaboration with **Mariana Back**, webmaster **Jan Ternhag**, technology doctor **Johan Vestlund** and information system scientist **Per Flensburg**.

I want to urge a previous call for all members to verify and complete their personal information on the Academy website. Also try to recruit new members to the Academy, not least young scholars. Please, send suggestions to:

lars.broman@stromstadakademi.se

I wish new contributions to the May issue of the Newsletter sent to my e-mail address with deadline on 27 May 2020:

anders.gustavsson@ikos.uio.no

Send short articles, opinion articles and/or reviews of new scientific literature. Swedish contributions should have an English translation.

Please, also send contributions to the Academy's publication series Acta Academiae Stromstadiensis AAS, and the new virtual series to the e-mail address: gudmundbergqvist@hotmail.com

Rektors rapport

Lars Broman: Från er rektor From your Vice Chancellor

Strömstad Academy Annual Meeting 15 June 2020 and Academic Festival 16-18 October 2020

The Annual Meeting will as previously announced take place Monday 15 June 1600-1730. We aim to hold it in Fars sal, Strömstad City Hall with the possibility to attend digitally using the program GoTo-Meeting. Strömstad Academy Fellows are hereby summoned. Notice with agenda will be sent by email to all Fellows on 15 May. Fellows' proposals to the meeting should be sent to Peter Fritzell, peterfritzell@gmail.com before 15 May.

I am responsible for arranging the Academic Festival together with Anders Gustavsson. As reported by Peter Fritzell, the part of the Festival that is open for the general public and includes seminars and presentations 16-17 June has been cancelled due to the Covid-19 pandemic. We now plan that a full Festival Program will take place in Strömstad 16-18 October. Coming Newsletters will keep you updated.

New AAS Report in April 2020

AAS-49 Åsa Morberg, Anders Gustavsson och Carl E Olivestam, red., Forskarkarriärer. 13 forskare berättar om sina karriärer, 262 s.

Annual Membership Fee SEK 600 for Appointed Fellow and SEK 200 for Supporting Fellow Due Now

In January, all Fellows received a new-year letter by means of regular mail from our then Treasurer and me. If you didn't receive a letter the reason could be that you have changed postal address. If so, please at once (before you forget it) email your new address to akademi@stromstadakademi.se.

In this letter we urged you to pay your membership fee for 2020 asap and no later than in April. Please transfer the fee from inside Sweden to plusgiro 1115-5 and from abroad to our account

*IBAN SE38 9500 0099 6042 0001 1155,
BIC NDEASESS,
and Bank Nordea,
SE-10571
Stockholm, SWEDEN.*

The annual meeting 2019 decided that the Academy should accept that not everyone paid the fee for that year, but that this should not be accepted for 2020. So please don't miss to pay the fee for 2020 – you are valuable for the Academy!

While not paying for 2020 is the simple way to leave the Academy, I would much prefer a message from you sent to

lars.broman@stromstadakademi.se.

Please also write to me if you have problems with paying the fee!

Peter Fritzells rapport

200426/PF

Från ordförande,

Vi fortsätter att leva under extraordinära omständigheter, där corona-pandemin i stort styr våra dagar. Politikerna i Sverige följer den väg som förespråkas av våra experter på Folkhälsomyndigheten, och man får nog säga att det är uttryck för ett stort politiskt mod i en tid då många människor anser sig vara "experter" på hur man bör bete sig. Hitills känner jag mig förtröstansfull med avseende på det sätt vi använder oss av kunskap och erfarenhet.

Alla möten i akademien sker idag på virtuell väg, och vi börjar lära oss funktionerna så att vi både kan se varandra och läsa varandras dokument på våra skärmar när så behövs. AU sammanträder i stort sett varje vecka, också med Framtidsgruppen som gör ett stort arbete med att fånga Akademiens syf-

te och arbetssätt utifrån olika frågeställningar. Detta dokument kommer kunna tjäna som plattform för fortsatt verksamhet, samt inte minst för att beskriva Akademien på ett trovärdigt sätt inför framtida ansökningar. Vi räknar med att kunna presentera detta under maj månad via vår Hemsida. Framtidsgruppen presenterar sig och sina tankar kring sitt arbete redan i detta Nyhetsbrev.

Vad gäller Styrelsemötet den 15:e juni, så kommer detta att hållas som planerat, förhoppningsvis både på plats i Strömstad i Fars sal i Stadshuset, men också virtuellt, se information från rektor och prorektor i detta nummer. Det är viktigt att alla ledamöter godtar detta upplägg. Om inte så är jag tacksam om ni hör av er.

I oktober, 15-18/10, kommer vi förhoppningsvis att kunna samlas i Strömstad för Akademiens Årsmöte. Vi får avvakta händelseutvecklingen och återkomma om detta så fort vi har relevanta uppgifter att gå på.

Valberedningen med Ulf Berg som ordförande, har varit aktiv, och kommer i god tid inför mötet i juni att föreslå ledamöter för post som rektor, Lars Broman avgår vid årsskiftet, liksom vice ordförande där Mariana Back träder tillbaka vid samma årsskifte.

Ett förslag lagt av mig, att driva en Blogg via Akademiens Hemsida diskuteras just nu intensivt, och Åsa Morberg och Per Flensburg har inkommit med ett förslag på hur detta kan gå till. Det känns viktigt att vi noga inom AU, och till slut Styrelsen, enas om vilken form detta ska få. Vi bör inte, som jag ser det, starta blogg-verksamhet förrän vi är överens om syftet, och har diskuterat olika möjliga konsekvenser sett ur Akademiens perspektiv.

Hemsidan är under stadig uppbyggnad, och gruppen har åstadkommit stora framsteg. Som det ser ut i dag så kommer den nya sidan att presenteras i början av maj, och då också med ett "Diskussionsforum" där ledamöter internt kan reflektera över olika frågor.

Arbetet med antologier fortsätter, och den senaste som tar upp frågan med "Forskarkarriär" kommer att ges ut inom de närmaste månaderna. "Renewable energy" är i uppstartsfas.

Vad gäller Nyhetsbrevet, diskuterar AU om det ska finnas två "nivåer" med avseende på tillgänglighet av olika material/inlägg. En, där allt material som bedöms som viktigt för ledamöter och allmänhet. Samt en annan nivå som endast ledamöter har tillgång till via lösen. Vi får återkomma i frågan.

De olika arbetsgrupperna fortsätter sina aktiviteter, liksom Lokalavdelningarna och våra debattörer. Samarbeta med olika institut, till exempel genom att ge kurser, diskuteras löpande.

Vilket också är fallet med frågan om ekonomiskt stöd. Så snart vi har en fungerande hemsida, och dokumentet från framtidsgruppen är färdigt, kan vi fortsätta med denna för Akademien avgörande fråga.

Allt sammantaget sjuder det av idéer och aktiviteter i Strömstad akademi, och jag tackar alla ledamöter för ert stora och konstruktiva engagemang.

Med bästa vårhälsningar, Peter

ENGLISH

We continue to live under extraordinary circumstances, where the corona pandemic largely controls our days. The politicians in Sweden are following the path advocated by our experts at the Public Health Authority, and you may say that it is an expression of great political courage at a time when many people consider themselves to be "experts" on how to behave. So far, I feel confident in the way we use knowledge and experience.

All meetings in the Academy are now taking place on a virtual path, and we begin to learn the functions so that we can both see each other and read each other's documents on our screens when needed. AU meets almost every week, also with the Future

Group, which does a great job of capturing the academic purpose and working methods based on various issues. This document will serve as a platform for continued work and projects, not least for describing the Academy in a credible way for future grant applications. We expect to be able to present this document in the month of May via our Website. The members of the Future Group present themselves and their thoughts already in this Newsletter.

As for the Board meeting on June 15, this will be held as planned, hopefully both in Strömstad in the City Hall, but also on a virtual scene, please see information from the Vice-Chancellor and Pro-Vice-Chancellor in this issue. It is important that all members accept this additional virtual arrangement. If not, please come back with your reflections.

In October, meaning 15-18/10, we will hopefully be able to gather in Strömstad for the Academy's Annual Meeting. We must await the development of the event and come back to it as soon as we have relevant information to go on.

The Nominating Committee, chaired by Ulf Berg, has been active, and will nominate members for the post of Vice-Chancellor Lars Broman in good time before the June meeting, as well as the Vice Chairman, where Mariana Back also resigns.

A proposal made by me, to run a Blog via the Academy's website, is currently being discussed. Åsa Morberg and Per Flensburg has submitted a proposal on how this can be done. It feels important that we carefully within the AU, and finally the Board, agree on what form this will take. We should not, as I see it, start blogging until we agree on the purpose, and have discussed various possible consequences from the perspective of Strömstad Academy.

The website is under continuous development, and the website-group has made great progress. As it seems today, the new page will be presented in early May, also with a

"Discussion Forum" where members can reflect internally on various issues.

The work on the anthologies continues, and the latest one that addresses the issue of "Researcher Career" will be published shortly. "Renewable energy" is in the start-up phase.

About the Newsletter, the AU discusses whether there should be two "levels" with availability of different materials/information. One level, with all material deemed important for members and the general public. And another level that only members have access to. We will come back to this issue.

The various working groups continue their activities, as do the Local Chapters and our debaters. Cooperation with different institutes, for example giving courses, is on the agenda.

As is the question of economic support. As soon as we have a functioning Homepage, and the document from the Future Group is finalized, we can proceed with this important issue.

All in all, the Academy is buzzing with ideas and activities, and I thank all the members for your great and constructive commitment.

With best spring greetings, Peter

Rapport från lokalavdelningarna

Kvartalsrapport 1a kvartalet 2020 för lokalavdelningarna i Strömstad akademi

Samordnare

Malmö-Lund: bodil.frisdal@gmail.com

Uppsala-Stockholm: christina.hultman@ki.se

Falun: john.fletcher@tersen.se

Strömstad: lars.broman@stromstadakademi.se

Göteborg: gudmundbergqvist@hotmail.com

Internationellt: angelika@basch.at

För samtal dem emellan har hållits 3 telefonkonferenser under perioden och följande ämnen har berörts under samtalen.

1. Medlemskontakter

I början av året pågick insamling av enkäter för Framtidsgruppen.

Ett stort antal av medlemmarna nåddes.

Vid telefonmötet 21 januari diskuterades enkäten och den kommer redovisas på ett speciellt möte den 20 mars och diskuteras ytterligare vid styrelsemötet den 21 mars.

2. Möten

Man diskuterade och planerade för ett antal möten under vintern-våren.

Men det blev ej som planerat!

I Falun hann man med ett medlemsmöte och i Göteborg hann man med 2 möten i samarbete med Rotary Poseidon där våra medlemmar föreläste och i Strömstad en demonstration av Akademiens arbete på Vinter Ord Dagarna.

Men i övrigt avlystes alla möten pga coronavirusepidemin.

Bland de avlysta märktes vanliga medlemsmöten men också ett möte på Karolinska Institutet kring vetenskap och kultur med bland annat Ole Petter Ottersen samt i Strömstad 2 seminarier på Bohusläns museum i Uddevalla.

3. Framtid

Under våren skall även diskuteras bland annat om lokalavdelningarna borde ha dagar liknande vetenskapslördagen i Falun och om man kunde använda samma koncept. Andra typer av minikonferenser kommer också diskuteras. Beträffande vanliga möten finns ju också ett antal ämnen bland de avlysta att ta upp.

ENGLISH

Report regarding the activity in the local chapters in Strömstad Academy for the period January-March 2020.

Local coordinators

Malmö-Lund: bodil.frisdal@gmail.com

Uppsala-Stockholm: christina.hultman@ki.se

Falun: john.fletcher@tersen.se

Strömstad: lars.broman@stromstadakademi.se

Göteborg: gudmundbergqvist@hotmail.com

Internationalt: angelika@basch.at

Between the local coordinators, 3 telephone conferences were held during the period and the following topics have been touched upon during the talks:

1. Member contacts

At the beginning of the year, questionnaires were collected for the Future Group.

A large number of members were reached.

At the telephone conference on January 21, the survey (questionnaires) was discussed and it will be presented at a special meeting on March 20 and discussed further at the Board meeting on March 21.

2. Meetings

They discussed and planned for a number of meetings during the winter-spring.

But it did not go as planned!

In Falun they had a member meeting and in Gothenburg they had 2 meetings in collaboration with Rotary Poseidon where our members gave lectures and in Strömstad a demonstration of the work of the Academy on the Winter Word Days.

But otherwise all meetings were canceled because of the coronavirus pandemic.

Among the canceled events were the usual member meetings, but also a meeting at Karolinska Institutet around science and culture with, among others, Ole Petter Ottersen and in Strömstad 2 seminars at Bohuslän's museum in Uddevalla.

3. Future

During the spring we will also discuss, among other things, whether the local chapters should have days similar to the Science Saturday in Falun and if the same concept could be used. Other types of mini conferences will also be discussed. Regarding

regular meetings, there are also a number of topics among the canceled ones to raise.

Framtidsgruppen

Framtidsgruppen

Bäste läsare!

Som tidigare har rapporterats finns det en vilja i Akademien att utveckla den mot att bli en kunna erbjuda ledamöterna möjligheter att forska med allt vad det innebär i form av kringtjänster och finansiering. För att kunna utveckla Akademien i den riktningen, krävs det en hel del planeringsarbete. Av den anledningen har en Framtidsgrupp bildats.

Arbetet i Framtidsgruppen i Strömstad akademi påbörjades våren 2019 genom att Akademins ledamot Johan Vestlund (sammanfattande) skrev ett första utkast till affärsplan, med återkoppling från ledamoten John Fletcher, Falugruppens kontaktperson. Vid årsmötet 2019 beslutades att vi skulle jobba vidare med affärsplanen. Åsa Morberg (styrelseledamot i Strömstad akademi) anslöt till Johan och John och det var då som Framtidsgruppen officiellt bildades. Vi har hört att akademiker studsar på ordet "affärsplan", men vi hoppas att vi kan lugna alla med att det bara är ett vedertaget begrepp på en samling dokument som beskriver en organisation ur olika synvinklar som exempelvis utgångsläge, syfte, nödvändiga kompetenser, risker, utveckling, positionering, strategier med mera.

Nu ska vi försöka att berätta vilka vi är, vi som kallar oss framtidsgruppen. Teknolog hit och docent dit – det säger verkligen inte mycket om vad vi har för kapacitet att omvandla era önskemål till verklighet – alltså den framtid som flera av er visade att ni vill ha och gav uttryck för i enkäten. Den korta sammanfattningen är att vi kompletterar varandra, såväl kunskapsmässigt som gruppdynamiskt. Vi kommer från tre olika håll, dessutom har vi helt olika sätt att hantera saker, och det är det som gör livet i gruppen både spännande och produktivt:

Åsa Morberg är vår eviga kunskapskälla som vet hur en slipsten ska dras. Hon har jobbat som akademichef sedan Adam gick i kolt, nä nu överdriver vi lite, men hon vet i alla fall väldigt mycket om ansökningar, anslagsgivare och vad som är värt att undersöka vidare i den akademiska världen. Dessutom vet hon hur akademiker resonerar och kan sortera vad som är viktigt och vad som är, hm, mindre viktigt.

John Fletcher har varit VD på ett företag med mångmiljonsättning (i Dollar), och har däremellan haft befattningar där han varit behjälplig ledningen i ett börsnoterat företag med ekonomiska analyser och underlag. I grunden är han civilekonom och har även startat en friskola och nu senast ett gemenskapsboende. John är vår terrier som biter sig fast och vägrar släppa taget tills han har fått läget klart för sig, fråga för fråga. Han är även den som producerar mest av våra texter när vi förser AU och styrelse med 100-sidiga rapporter.

Johan Vestlund är mannen i helikoptern; alltså den som sätter saker i sitt sammanhang. Han har deltagit i en affärsplanstävling, där han för övrigt fick träffa kungen på prisutdelning, så det var inte så konstigt att han framförde förslaget att skriva ett utkast till en affärsplan när styrelseordförande Peter talade om sina tankar om framtiden, någon gång för drygt ett år sedan.

Rent jobbmässigt har vi möten, där vi kommer överens om arbetsuppgifter, sedan är det avstämningar via e-post eller telefon, där utkast och förslag på korrigeringar diskuteras. På senare tid har vi haft möten via konferenstelefontjänst, lite tråkigt kanske, eftersom vi missar trevliga middagar; något som vi hade tidigare innan våren, men tyvärr nödvändigt nu. Det är väldigt roligt att jobba i denna produktiva trio; John frågar, Åsa kommer med svar om varför si och så, svaret förtydligas med svar på följdfrågor, sen kommer Johan med en skruvad tolkning som vi skrattar åt. Efter det kommer en helt ny infallsvinkel från någon av oss som vi jobbar vidare med. Så som det fungerar i

fungerande arbetsgrupper. Allt det här hade ni aldrig vetat om ni bara hade läst våra officiella titlar. Beträffande jobbet: Vi jobbar på som om vi ska ha årsmöte i juni, där vi kommer att leverera en rapport med förslag på åtgärder och varför dessa åtgärder behövs.

Åsa Morberg, Johan Vestlund och John Fletcher

The Future Group

Esteemed Reader!

As previously reported, the Academy aspires to, among other things, be able to offer its members the ability to actively do research. This means a need for financing/funding. It also means a lot of planning. To this end, a Future Group has been established.

The Future Group started their work in Strömstad Academy in the spring of 2019, when the Academy member Johan Vestlund (convenor) drafted the first document for a 'business plan' with feedback from the Academy member John Fletcher (Leader of the Falun local chapter). At the Annual Meeting 2019 it was decided that Johan and John should keep working on the document. At this point, Åsa Morberg (member of the Board in Strömstad Academy) also joined the group, and this is how the present Future Group was officially established. We have been told that people in academia don't like the expression 'business plan', however we hope to be able to appease everybody that this is just a name for a collection of documents describing an organization from different aspects such as starting point, essential assets/competencies, risks, development, positioning, strategies etc etc.

Allow us to tell you who we, the members of the Future Group, are. Professor this and doctor that – that doesn't really tell you much about our ability to turn your expectations into reality, I.e. the reality that many among you told us (through the questions you responded to last fall) that you are looking for. The long and the short of it is that we complement each other, in terms of

our knowledge as well as our group dynamics. We stem from three different backgrounds, and we handle things in very different ways and that makes life in our group both exciting and productive.

Åsa Morberg is our inexhaustible source of experience and knowledge about how to fix things. She has worked as an academy head since Adam wore pants, well, we might be exaggerating a little bit, but she does know a lot about funding applications, financing institutions and what is worth pursuing in the academic world. On top of that, she knows a lot about how academics think and is able to separate what's important from what is, eh, less important.

John Fletcher holds an MBA and has been the Chief Executive Officer of a multimillion corporation (in dollars!) and has held head office staff positions in a publicly traded corporation doing financial analysis. He has more recently, together with his wife, started an independent school and a 'community home' where he currently lives. John is our terrier. He puts his teeth into new issues and doesn't let go until he has a firm grasp of things. He also produces most of our written material (hundreds of pages!) which we submit to our Working/Executive Committé (AU) and Board.

Johan Vestlund is our 'helicopter pilot', the one who puts things in perspective. He has participated in a Business Plan competition, meeting the Swedish King at the Price Ceremony. That helps to explain why he proposed making a Business Plan for the Academy when our Chairman Peter talked about its visions for the future of the Academy about a year ago.

We have been working through personal meetings where we allocated tasks between ourselves and reviewing the various ideas by mail or telephone. Lately, we have been forced to use phone conference facilities, missing out on the very pleasant dinners we used to have together. It is great fun working in this creative trio. John raises questions, Åsa explains why things are the way they

are, the reply raises new questions – until Johan comes up with a way-out interpretation that makes us all laugh. After that, somebody comes up with a new angle that we can pursue, just like in any productive working group. You would never have known this by just looking at our formal titles.

And the job? We keep working as if we were having our Annual Meeting this up-coming summer. We will be delivering a report presenting a number of proposed changes – and the reason behind these proposals.

Åsa Morberg, Johan Vestlund, and John Fletcher

Recensioner

Recension av Gudmund Bergqvist

Colin Crouch: Globalisering under press. Daidalos 2020

engelskt original: Globalization Backlash 2018

Colin Crouch är professor emeritus i sociologi och statsvetenskap vid Warwick Universitet. Han är känd för introduktionen av begreppet postdemokrati (2000) där han varnar för hur olika lobbyorganisationer hindrar det demokratiska arbetet (Postdemokrati. Daidalos 2011) och har liksom Guy Banting varnat för gigeekonomin (prekariatet) och förordat medborgarlön.

I en liten och mycket lättläst bok redogör och diskuterar han för olika faser – vågor i framväxten av globalisering. Ekonomin med en första våg i och med kolonialismen, en andra efter andra världskriget med USA-dominans, en tredje med nyliberal avreglering på 1980-talet och en 4:e med europeisk integration, sovjetunionens fall och uppgång för Fjärran Östern. Vinnare av globaliseringen har varit den globala mitten inkomstmässigt t.ex. Kina där hundratals miljoner lyfts från stor fattigdom. Många konsumtionsvaror har blivit billigare för många men även de rikaste och stora internationella bolag har

varit stora vinnare. Nackdelar har varit ökad ekonomisk ojämlikhet, osäkrare arbetsförhållanden för många även i Väst och en försämring för arbetare i tidigare industrialiserade områden t.ex. i USAs "rostbälte" liksom även en försämring av miljön t.ex. luftkvalitet i många länder, ökande koldioxidutsläpp etc. I många fall har det varit en "kapplöpning mot botten".

Vidare diskuteras ekonomisk självständighet för stater - avtal respektive delaktighet. UK går från delaktig i beslut till förhandlingsmotståndare i samband med Brexit d.v.s. en icke fördelaktig position.

Vidare diskuteras kultur och politik med diskussion kring vad är en nationalstat och dess uppkomst. Vad är nationalstatens kännetecken? Invandring och integration och populism. Om framtiden och globalisering anser han att man måste bringa marknaderna under viss politisk kontroll genom olika institutioner som t.ex. WTO, EU när det gäller flöden av varor, kapital och människor, men han är också en stark förespråkare för subsidiaritet. De internationella storbolagen måste begränsas i sin förmåga att dribbla sig undan skatter. Behov av nationella reformer som motverkar ojämlikhet både individuellt och mellan olika städer och regioner, som varit globaliserings förlorare. Han är inte motståndare till globalisering som är en positiv kraft för utveckling, men den måste reformeras så dess negativa effekter begränsas.

Review

Colin Crouch: Globalization under pressure. Daidalos 2020

English original title: Globalization Backlash 2018

Colin Crouch is professor emeritus in sociology and political science at Warwick University. He is known for the introduction of the concept of post-democracy (2000) where he warns about how various lobbying organizations are obstructing the democratic work (Post-democracy. Daidalos 2011) and,

like Guy Banting, has warned about the gig economy (the precariat) and advocated for a universal basic income.

In a small and very easy to read book, he describes and discusses different phases - waves in the emergence of globalization The economy with a first wave with colonialism, a second after World War II with US domination, a third with neoliberal liberalization in the 1980s and a fourth with European integration, the fall of the Soviet Union and the rise of the Far East. Winners of globalization have been the global middle, income-wise, for example, China where hundreds of millions are lifted from great poverty, many consumer goods have become cheaper for many but also the richest and large international companies, have been big winners. Disadvantages have been increased economic inequality, insecure working conditions for many, even in the West, and a lowering of standards for workers in earlier industrialized areas, for example in the USA's "rust belt", local deterioration of the environment, for example. air quality in many countries, increasing carbon dioxide emissions, etc. In many cases it has been a "race to the bottom".

Furthermore, economic independence for states is discussed - agreement and participation respectively. UK goes from participating in decisions to being negotiating opponents in connection with Brexit IE. - an unfavorable position.

Furthermore, culture and politics are discussed as what is a nation state and its origin. What are the characteristics of the nation state? Immigration and integration and populism. On the future and globalization, he believes that markets must be brought under certain political control through various institutions such as The WTO, The EU in terms of flows of goods, capital and people. He is also a strong advocate of subsidiarity. The international big companies must be limited in their ability to dribble away from taxes. Need for national reforms that counter inequality both individually and

between different cities and regions, which have been the losers of globalization. He does not oppose globalization, which is a positive force for development, but it must be reformed to limit its negative effects.

Gudmund Bergqvist

Vetenskapskrönika i Strömstads tidning

VETENSKAPSKRÖNIKA

Ren luft är folkhälsofrågan nummer ett

Jättestäder är enorma källor till föroreningar. Men det finns en hoppgivande teknikutveckling under de senaste åren, skriver Eugen Ungethum, professor vid Strömstad akademi.

VETENSKAPSKRÖNIKA

Få tänker på det, men regnet, vattenången, lade grunden för allt liv på vår planet.

Långt senare kom fossila bränslen, industrier och konsumtion med föroreningar och varmare klimat. Men redan på 1970-talet förutsågs de föroreningsproblem vi ser nu – på 2000-talet.

Även små utsläpp (som nya industrigaser) påverkar vattenången i luftvolymen och moln. Ren luft (vatten) är faktiskt folkhälsofrågan nummer ett, även om metangaser från smältande permafrost som i Sibirien är bekymmersamt.

Alla komponenter, utsläpp, väderförändringar, koldioxidhalter – allt är hopkopplat i det gigantiska systemet: atmosfären.

Gaser och olika partiklar har ofta motsatt verkan beroende på vilken höjd de befinner sig på i luften, och ingen kan idag förutsäga vad som kommer ut ur systemet på grund av alla olika växelspel. Men vi vet att vatten spelar en oerhört central roll, och att planetens föroreningar och konsumtion måste minska.

Vi vet ganska väl hur koldioxidgaser och utsläpp påverkar atmosfären och uppvärmningen av jorden.

Långt mindre kända är mikroprocesser som äger rum i luften, där gaser, aerosoler (spray) och minimala partiklar tvingas samman. Många olika typer av gaser är ansvariga för växthuseffekten, och vattenånga förstärker effekten – och påverkar långt mycket mer i atmosfären än just växthuseffekten.

Innehållet i molnen och luften påverkar till exempel reflektion och genomsläpp av värme- och solstrålning, beroende på höjden i luftlagren. Och det är just innehållet i molnen som bestämmer strålningsbalansen, med vatten som aktör. Utseenden av molnen i höjd- och sidled, från slöjor och "makrillar" till åskmoln (hagel) rymmer än så länge okända processer. Ett exempel på en outforskad del i samspelet är nanoplastpartiklar, en ny "ingrediens". Och vi vet väldigt lite om elektricitetens betydelse i luftlagrens alla samspel.

Vad vi vet är att jättestäder är enorma förenings- och värmekällor. Likaså de allt mer förekommande gräs- och skogsbränderna, och att deras påverkan har skett under lång tid. Vulkaner, som överraskat mänskligheten under tusentals år, är oberäknliga.

I allt vi vet och inte vet, så finns ändå en hoppig utveckling under de senaste åren: övergången till förnybara energikällor är vägen framåt.

Eugen Ungethum

Upprop

Kollegor i Strömstad akademi,

Vi befinner oss idag i en situation som få, om ens någon, av oss har erfarenhet av. Pandemier har förekommit tidigare, men inte på detta globala explosiva sätt som vi upplever nu under corona-krisen. Det är ett resultat av globaliseringen, att vi människor idag rör oss snabbt över hela jordklotet på ett sätt som aldrig tidigare förekommit.

Det talas idag mycket om att begränsa människors rörelsefrihet för att på så vis försöka förhindra smitta, att sätta människor i "karantän". Historiskt sett har begreppet sitt ursprung i det italienska uttrycket "quarantena", som betyder "en fyrtyo dagars-episod". För att bevisa att det inte fanns någon pest eller annan smittsam sjukdom ombord blev fartyg, som anlände till Europa med varor från fjärran länder, tvungna att ligga isolerade på redde i fyrtyo dagar innan de släpptes in i hamnen. Detta kan ha införts redan på 1300-talet i samband med digerdöden.

Karantän för enskilda personer sker i Sverige idag med hjälp av Smittskyddslagen, och områden som kan avgränsas/sättas i "geografisk karantän", beslutas av Folkhälsomyndigheten.

Många länder har tagit beslut som markant skiljer sig från den svenska linjen, vilken hittills framför allt förlitat sig på individens egen omdömesförmåga och vilja att rätta sig efter de rekommendationer/förbud som dagligen förs fram i alla våra medier av Folkhälsomyndigheten och politiker. I dessa rekommendationer ingår till exempel att människor över sjuttio år (dessa är generellt sett mer mottagliga för följder av en smitta), i möjligaste mån bör undvika sociala kontakter i det offentliga rummet.

Strömstad akademi är en förening med också många seniora ledamöter, men oavsett detta så tar vi myndigheternas rekommendationer på stort allvar, och alla våra ledamöter har instruerats av Styrelsen att i görligaste mån följa dessa.

Akademins ledamöter bedriver därför idag sina möten via webben, men deltar som vanligt i media-debatter, planerar för undervisning, och skriver krönikor i Strömstads tidning.

Slutligen, i akademien finns en bred och djup kunskap inom olika vetenskapliga fält, vilket kan komma till användning för att hjälpa samhället att både genomleva och återhämta sig från den pågående pandemin. Idéer och förslag från ledamöter kan framföras till

exempel på det Diskussionsforum som inom kort kommer att presenteras på vår Hemsida.

Peter Fritzell, ordförande och Lars Broman, rektor Strömstad akademi

För Styrelsen och Förtroendevalda i Strömstad akademi

www.stromstadakademi.se

ENGLISH

Colleagues in Strömstad Academy,

We are today in a situation that few, if any, of us have experienced. Pandemics have occurred before, but not in this global explosive way that we are experiencing now during the corona crisis. It is a result of globalization that today, we humans are moving rapidly across the globe in a way that has never happened before.

There is much talk today about limiting people's freedom of movement in order to try to prevent infection, to put people in "quarantine". Historically, the term has its origin in the Italian term "quarantine," meaning "a forty-day episode." To prove that there was no plague or other infectious disease on board, ships arriving in Europe with goods from far away countries, had to lie isolated outside the harbour for forty days before being let into the harbour. This may have been introduced as early as the 13th century in connection with the Black Death.

Quarantine for individuals is in Sweden today decided by the Infectious Protection Law, and areas can be put into "geographical quarantine", decided by the Public Health Authority.

Many countries have made decisions that are markedly different from the Swedish line, which so far has relied primarily on the individual's own judgment and willingness to adhere to the recommendations/prohibitions that are published daily in all our media by the Public Health Authority and politicians. These recommendations include, for example, that people over the age of

seventy (these are generally more susceptible to the consequences of an infection), should, as far as possible avoid social contacts in the public space.

Strömstad Academy is an association with also senior members, but regardless of this, we take the authorities' recommendations seriously, and all our members have been instructed by the Board to follow these as far as possible.

The Academy's members therefore conduct their meetings today via the web, but participate as usual in media debates, plan for teaching, and write chronicles in Strömstad's newspaper.

Finally, the Academy has a broad and deep knowledge in various scientific fields, which can be used to help society to both survive and recover from the ongoing pandemic. Ideas and suggestions from members can be put forward, for example, at the Discussion Forum which will shortly be presented on our Website.

Peter Fritzell, Chairman and Lars Broman, Vice Chancellor of Strömstad Academy for the Board and elected representatives in Strömstad Academy

www.stromstadakademi.se

Upprop om en ny antologi Epidemier

Anders Gustavsson

I dessa coronatider gäller det att visa vad Strömstad akademi kan ställa upp med genom sin breda vetenskapliga kompetens. Våra antologier utgör ett stort bevis på detta. Senast är antologin Forskarkarriärer med tretton författare under tryckning.

Vad kan vi då göra när coronadiskussionerna tar nästan all plats i medierna likaväl som i människors tankar? Hur visar vi upp vår kompetens för samhället såväl på kort sikt som på längre skikt?

På kort sikt gäller det att föra fram bred information om antologin Hälsa och miljö, 2019. Information måste nå ut i de stora riksmidier. Här kan många akademiledamöter hjälpa till genom information till de stora stockholmstidningarna, radio och TV. Det är där vi måste få fram information om vi skall kunna bli uppmärksammade som en kraft i samhället.

På något längre sikt föreslår jag att vi startar en ny antologi med temat Epidemier. Det kan bli ett viktigt komplement till det pågående arbetet med en antologi om hållbar energi, lett av Angelika Basch och Lars Broman. Självt har jag en del historiska forskningserfarenheter om epidemier på 1800-talet som både avser folklig praxis och läkarberättelser. Det gäller kolera, scharlakansfeber, nervfeber etc. Jag är verksam inom ett medicinhistoriskt nätverk:

<http://segate.sunet.se/cgi-bin/wa?A0=MEDICINHISTORIA>

Det finns säkert fler ledamöter inom Strömstad akademi som kan ge historiska perspektiv på epidemier.

Vilka skulle ytterligare kunna bidra till en sådan antologi? Här menar jag att medicinska forskare borde vara viktiga. Gudmund Bergqvist har i Nyhetsbrev mars skrivit om en tänkbar tid efter corona. Virolog Tomas Bergström borde vara ett självklart namn som tänkbar författare. Han skulle kunna skriva om att vara medicinsk expert under en pandemi som corona är. Jag uppmanar alla ledamöter med medicinsk kompetens och specialitet att tänka till och höra av sig till mig.

Hur är det inom naturvetenskap? Vår hedersprofessor Christer Fuglesang uttalade sig nyligen i en längre intervju i Aftonbladet om att leva isolerad under en längre period i rymden. Hur skall man kunna klara av det? Ari Lampinen har tagit upp frågor gällande coronakris och klimatansträngningar. De hänger samman. Jag kan tänka mig att fler fysiker kan ha något att bidra med. Hur är

det med forskning om tillverkning av skyddsutrustning?

Vad kan mikrobiologer och kemiker bidra med?

Hur är det med tillverkning av vacciner? Här borde farmakologer kunna medverka?

Psykologer och psykiatriska forskare borde ha en hel del att komma med när det gäller hantering av ensamhet, utgångsförbud m.m. Psykologer intervjuas ju om sådana frågor i radio och på TV.

Samhällsvetare inkl. pedagoger bör kunna ge perspektiv i fråga om utbildning för att förbereda vårdpersonal för epidemier. Åsa Morberg tar upp frågan om gymnasisters distansundervisning i samband med coronakrisen.

Vad kan ekonomer bidra med? Epidemier får ju som vi nu ser oerhörda ekonomiska konsekvenser.

Eftersom jag skaffat mig en del erfarenheter gällande redigering av tidigare antologier kan jag tänka mig att bidra med redigeringsarbete om ett tiotal ledamöter visar ett intresse för detta initiativ.

Jag tar gärna emot kommentarer och synpunkter på detta förslag som också ligger ute på Strömstad akademis nystartade diskussionsforum. <http://flensburgs.se/SA/>

Per Flensburg och Åsa Morberg har redan hört av sig och visat intresse.

Vilka av er skulle kunna tänka sig att skriva ett avsnitt idén här föreslagna antologin? Jag vill gärna ha intresseanmälan under maj månad. Skicka några tankar om vad du kan tänka dig att bidra med. Du kan skriva på svenska eller engelska.

Min e-mailadress är:

anders.gustavsson@ikos.uio.no

ENGLISH**Call for a new anthology on Epidemics**

Anders Gustavsson

In these corona virus times it is important to show how Strömstad Academy can contribute with its broad scientific competence. Our anthologies provide great evidence of this. Currently, the anthology Research Careers, with thirteen authors, is in printing stage.

What can we do when the corona discussions take almost all the space in the media as well as in people's minds? How do we show our competence in society, both in the short and longer term?

Firstly, in the short term, it is important to provide broad information on the existence of our anthology Health and Environment, 2019. Information must reach out in major media nationwide. Many Academy members can help here by providing information to the major Stockholm newspapers, radio and TV. This is where we need to get our information out if we want to get attention and be recognized as a force in society.

Secondly, in the longer term, I suggest that we start working on a new anthology with the theme Epidemics. It may be a good complement to the ongoing work with an anthology regarding sustainable energy led by Angelika Basch and Lars Broman.

I myself have historical research experiences on epidemics in the 19th century that relate to both popular practice and medical stories. This applies to cholera, scarlet fever, nerve fever, etc. I am also active in a medical history network:

<http://segate.sunet.se/cgi-bin/wa?A0=MEDICINHISTORIA>

There are certainly more members of Strömstad Academy who can provide historical perspectives on epidemics.

Who else could contribute to such an anthology? Here, I believe that medical researchers should be important. Gudmund

Bergqvist wrote in our March Newsletter about a possible time after the corona. Virologist Tomas Bergström should be an obvious name as a possible writer. He could write about being a medical expert during the corona pandemic. I urge all members with medical expertise to think about this and contact me.

How about natural sciences? Our Honorary Professor Christer Fuglesang recently talked in a longer interview in the newspaper Aftonbladet about living in isolation for a longer time period in space. How can you do it? Ari Lampinen has raised questions about the relationship between the corona crisis and climate efforts. They hang together. I imagine more physicists may have something to contribute. What about research on the production of protective equipment?

How can microbiologists and chemists contribute?

What about vaccine production? Here pharmacologists should be able to participate?

Psychologists and psychiatric researchers should have a lot to write about when it comes to dealing with loneliness, curfews and more. Psychologists are currently now interviewed about such issues in radio and on TV.

Social scientists incl. educators should be able to provide perspectives on education to prepare healthcare professionals for epidemics. Åsa Morberg addresses the issue of secondary school distance education in connection with the corona crisis.

How can economists contribute? Epidemics, as we now see, have enormous economic consequences.

Since I have gained some experience in editing previous anthologies, I would be willing to contribute with the editing work if about ten members show an interest in this initiative.

I welcome comments on this proposal, that can also be found on Strömstad Academy's newly started discussion forum. Per Flensburg and Åsa Morberg have already 'pitched in' showing their interest.

Which of you would like to write a section in this proposed anthology? I would like to have a statement of interest during the month of May. Please send some thoughts on how you can contribute. You can write either in Swedish or English.

My e-mail address is:

anders.gustavsson@ikos.uio.no.

Från valberedningen:

Medlemmarna anmodas att komma in med nomineringar till förtroendeposter i Strömstad akademi. Alla uppdrag utom prorektor skall väljas. Speciellt vill valberedningen framhålla följande vakanser: rektor, vice ordförande och kassör.

Tid och form för valet kommer att meddelas senare.

Valberedningen genom

Ulf Berg

ulf.berg@chem.lu.se

From the Nominating Committee:

Members are requested to submit nominations for positions of trustees in Strömstad Academy. All assignments except for the Pro Vice Chancellor will be selected. In particular, the Nominating Committee wishes to highlight the following vacancies: the Rector, Vice Chairman and Treasurer.

The time and form of the election will be announced later.

On behalf of the Nominating committee

Ulf Berg

ulf.berg@chem.lu.se

Upprop CombatCovid 19

Mariana Back

Kära vänner.

Helt kort bara; jag handleder en grupp ungdomar i en tävling CombatCovid 19, som initierats av New York Academy of Sciences (NYAS). I Sverige är det Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) som arrangerar tävlingen. <https://joinlaunchpad.com/#/challenges>

Gruppen som jag arbetar med (vinCOVID) har 6 deltagare och de kommer från olika delar av världen. Deras utmaning är att beskriva en app som hjälper oss i Corona situationen. Jag representerar Tekniska museet som är ett av svenska museer/science center som har beslutat sig för att ta sig an ett team. Studenterna ansvarar till 100% själva för sina idéer och det som publiceras men om vi kan ge dem stöd i processen och hjälpa dem att ta ut riktning skulle det vara oerhört värdefullt för dem. Jag tänker dessutom att det skulle vara krediterande för alla som är involverade, inklusive Strömstad akademi, om ungdomarna når ett bra resultat. De har bett mig om hjälp med att komma i kontakt med forskare och ämneskunniga, framför allt på områdena teknik samt hälsa/medicin. Vänligen hör av er till maria-na.back@tekniskamuseet.se snarast, med ett enkelt "OK" om du ger mig tillåtelse att lämna din e-postadress till dem för en kontakt.

Dear friends,

Just a quick note; I am supervising a group of students in the combatCovid-19 competition, hosted by the New York Academy of Sciences. Here in Sweden it is IVA that promotes the competition. <https://joinlaunchpad.com/#/challenges>

The group I work with (vinCOVID) has 6 members from different parts of the world. Their task is to come up with ideas on how to help in the Coronavirus situation. I work for Tekniska Museet, one of the Swedish Museums/ Science Centers that have deci-

ded to take on a team to help them along the process. The students are 100% responsible for their own ideas - but if we can help by offering some input on their work, perhaps answer a question or point them in some direction, this would help them a lot - and I believe it could be very crediting for everyone, including Strömstad Academy. We would like our team to come up with a good contribution. I have mentioned that I hope/think we can get some support to some extent, from people in networks I know and specifically from Strömstad Academy. The students have asked me to support with some names, particularly in the field of health topics, and also in the field of technology. Please reply as soon as possible, to me at

mariana.back@tekniskamuseet.se

with a simple "OK" if you allow me to give them your name so that they can contact you via email.

Warm regards,

Mariana Back

Välfärden

Smygsparande!

John Fletcher

Den här artikeln ingår i en serie som kommer att finnas i månadsbrev. Serien är en inbjudan till samarbete med andra ledamöter kring hur vi ska kunna bidra till Sveriges utveckling.

Hela artikelserien finns här:

<http://www.stromstadakademi.se/wp/index.php/skriftserier/fri-skriftserie/>

Du når mig på:

john.fletcher@stromstadakademi.se

Abstract - Saving money 'on the sly'

Between 1998 and 2017 welfare has increased its annual share of total taxes by some SEK 150 billion. Our governments have responded by saving money 'on the sly', trying to cut back where it is least noticeable.

- Public salaries have lagged behind
- More elderly live alone in their home
- The indirect (hidden) taxation has increased
- Financing has been neglected in the Justice and Defense sectors
- The infrastructure has been starved.

Sveriges välfärdssystem har under perioden 1998 – 2017 ökat sin andel av 'samhällets' utgifter från 62 till 70 procent av de totala skatteintäkterna. I runda svängar har därmed ca 150 miljarder kronor tagits från bland annat polis/rättsväsen och försvar.

Detta skedde **före** flyktingströmmen hösten 2015.

I figur 1 beskrivs hur välfärdens andel av Sveriges totala offentliga kostnader har utvecklats.

Ändringen är inte resultatet av beslut som tagits i samförstånd med väljarna. De har i stället smugits in genom ett ständigt 'lap-pande och lagande'. Välfärdens växande

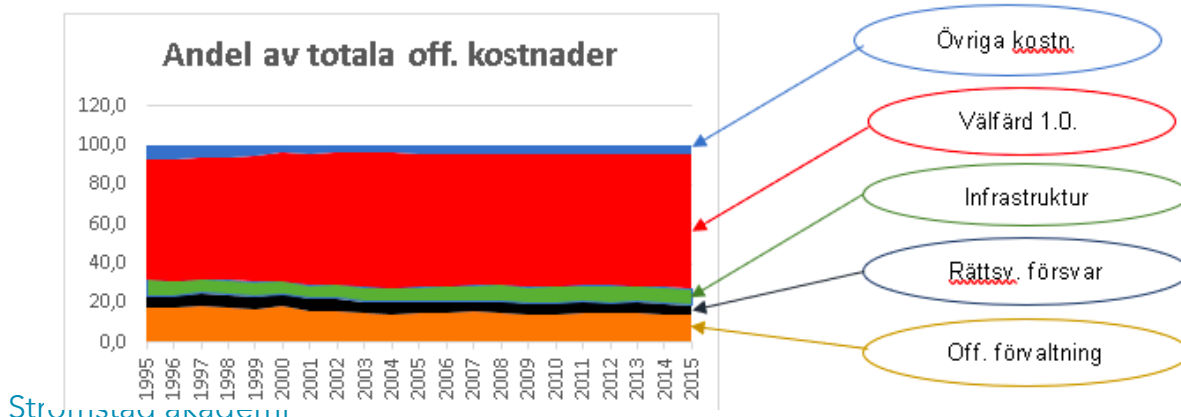

Fig 1. Välfärdens kostnader

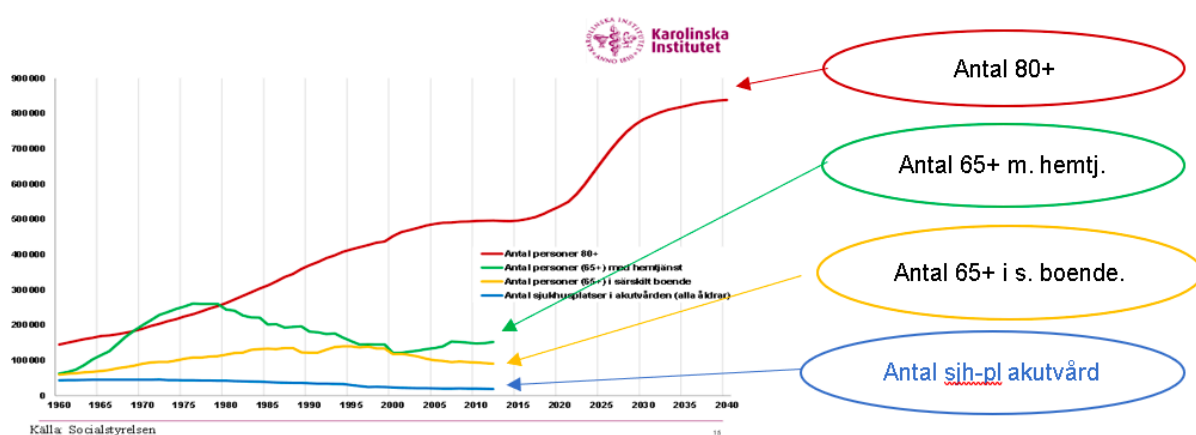
kostnader har blivit en "strypsnara" för andra områden.

Löneökningar i den offentliga sektorn har halkat efter. Det bidrar till att vi brottas med en allvarlig brist på personal inom exempelvis skola och sjukvård.

Pensionerna har krympt i förhållande till människors slutlön. Pensionsbromsen har slagit till tre gånger sedan 2010 vilket gjort att pensionärernas köpkraft inte har hängt med. Det finns en kvarts miljon fattigpensionärer i Sverige.

Äldreomsorgen har bantats. I figur 2 beskrivs utvecklingen.

pengarna går rakt in i den offentliga kassan. I arbetsgivaravgifterna ligger också avgifter för pension, sjuk- och föräldraförsäkring som inte ger full ersättning till den som tjänar mer än knappt 40.000 kr/månad. Snittlönen för en heltidsanställd ligger på ungefär 35.000 kronor. Man tar alltså betalt för en "försäkring" som man sedan inte levererar fullt ut. Allt detta påverkar naturligtvis arbetsgivares vilja (och möjlighet) att anställa personal. Dessutom går runt 15 procent av det du får i handen (din nettolön) åt till att betala moms. Till sist betalar du olika punkt-skatter: alkoholskatt, avfallsskatt, bekämpningsmedelsskatt, EMCS-skatt (skatt på vissa

Figur 2. Äldreomsorg i Sverige

Neddragningarna började redan på 70-talet. Sedan dess har antalet personer över 64 med hemtjänst i stort sett halverats, även om det började öka igen runt år 2000. Då började man stänga de s k service-husen, i dag vård-/omsorgsboendena. Förändringen är naturligtvis inte enbart ett resultat av lap-pandet och lagandet – vi behöver också ta hänsyn till att vi äldre blir allt friskare, och därmed behöver mindre vård/omsorg.

Den dolda beskattningen ökar. Utöver den skatt som dras på din lön betalar du också flera tusen kronor i månaden i form av en skatt som kallas 'allmän löneavgift'. Den är gömd i arbetsgivaravgiften och infördes "för att finansiera medlemsavgiften i EU". Skatten låg då på 1,5 procent av den anställdes bruttolön. I dag är skatten 11,6 procent och

produkter som transporteras till annat EU-land), energiskatter, flygskatt, kemikalieskatt, lotteriskatt, naturgrusskatt och nikotinskatt.

Rättsväsende och försvar ingår i statens centrala ansvar. När man sparar på de områdena försvagas skyddet för demokratin – och det är precis det som hänt under åtminstone de senaste tjugo åren. Kostnaderna för rättsväsende och försvar har dragits ner från i genomsnitt 3,7 procent av BNP under 1995 – 1999 till 2,7 procent under 2011 – 2015. För 2017 låg budgeten på 2,1 procent av BNP, vilket var ca 75 miljarder mindre än snittet för 1995 – 1999.

Underhållet av svensk infrastruktur har blivit eftersatt. Kommunala vatten- och avloppssystem behöver förnyas. Bristande väg- och

järnvägsunderhåll utgör en klar belastning på transportsektorn och därmed på Sveriges ekonomi.

Vart leder smygsparatet?

John Fletcher

Klimatet

Ari Lampinen: Colleagues in Strömstad Academy

As Corona is of acute interest to Strömstad Academy, I share with you info of new developments since the email I sent 20 March about impacts of the pandemics on global UN climate change mitigation efforts.

UNFCCC (The United Nations Framework Convention on Climate Change) decided 1 April to change dates of the SB52 (52th session of subsidiary bodies of UNFCCC) conference in Bonn, scheduled for June. It was postponed by 4 months to October and duration of the conference was shortened by 3 days. This was expected, since the conference in June was originally planned for 4000 participants from 200 countries. It is also expected that the conference will be scaled down from original plans. However, this has negligible impact on the UNFCCC process, because SB conferences mainly deal with bureaucratic aspects of the UN climate treaty. Almost all of it can be handled virtually, if necessary. Preparation for this has not been impacted by the pandemic, since physical meetings are not needed. On the other hand, moving from physical to virtual meetings in all working groups and bodies responsible for preparation has opened public access to some of these meetings. Corona has helped observers of the UNFCCC process, because some meetings that previously were closed, are now open to observers.

UNFCCC also decided 1 April to postpone COP26 (the 26th UN Climate Change Conference of the Parties) conference in Glasgow scheduled for November to 2021

(da political interests to slow down global progress must be taken into account, because such desires have been voiced by several politically very influential people, including UN secretary general.

My main conclusion in the 1st update 20 March was that the pandemic has not impacted the global UN climate change mitigation efforts. Right now situation is still essentially the same, but future has become much more uncertain. Therefore, room for optimism has decreased further.

Climate change mitigation includes protection and preservation of Corona viruses. Climate change is the only environmental problem that may lead to annihilation of all life on Earth. Although humans can induce self-extinction by numerous ways, extinction of Corona viruses and all other pathogens require enhanced political ambitions in accelerating anthropogenic climate change. It is unlikely that humans are able to reach the ultimate goal, but outstanding destructive success is guaranteed.

Ari Lampinen

Fria ordet

Coronavirus och gymnasisters självständiga och ansvarsfyllda lärande

av Åsa Morberg, docent i didaktik och bitr. professor i didaktik

Regeringen har fattat beslut att gymnasier, kom.vux.enheter, folkhögskolor m.fl. ska övergå till distansutbildning. Det betyder att studerande ska sitta hemma och studera på distans. Många kritiker undrar hur det ska gå egentligen med lärandet? Sitta hemma och studera? Lär de sig verkligen något?

Studerande kan lära sig i stort sett vad som helst, när som helst och hur som helst, dvs. om de studerande ser behovet av att lära sig det som föreskrivs, förstås. Ser de studerande inte behovet av det som skall läras in, finns ett stort problem. Tyvärr är mycket av sko-

lans innehåll av sådan karaktär, som de studerande inte ser behov av.

Barn och unga lär sig annars lättare och enklare än äldre. Det har med barnens kopplingar mellan hjärnceller att göra. Barn och unga vet inte riktigt vad de kommer att behöva kunna i livet. De är därför mera öppna för ett innehåll. Vuxna kan och vet vad de behöver kunna i livet och de är därför mera sparsmakade.

Vad de studerande ska lära sig är bestämt i läroplaner med kursplaner och även om studerande inte ser behovet av innehållet, så kan de ändå bestämma sig för att lära sig detta. Det finns prov som styr, både nationella och andra prov. Hur ska det då fungera nu när de ska sitta hemma och studera utan omedelbart lärarstöd? Hur ska studerande lägga upp sina studier? Hur länge ska de studera? När ska de ha raster och hur länge ska de arbeta? Ska de arbeta i 40 minuters moduler?

Vem har hittat på att man lär sig bäst i 40-minuters moduler? De är väl en kvarleva från klosterscholorna då man behövde ha avbrott för bön. Skolans struktur är absolut inte planerad utifrån lärande-forskning! Man kan se på riktigt små barn som vill lära sig något viktigt. De kan hålla på hur länge som helst! De tar inga raster. Nu är det fritt fram att studera hur man vill.

Om lärandet är lustfyllt och meningsfullt så fungerar det förstås. Det ska vara roligt att lära sig nya saker, nytt innehåll och nya färdigheter. De studerande behöver få inspiration att göra studierna roliga. Man kan exempelvis sitta vad man vill när man studerar. Man behöver absolut inte sitta vid ett skrivbord, man kan sitta var som helst. Lärandet sker med fördel på andra platser. De studerande kan sitta i vardagsrummets soffa, ute på altanen, på ett café (om man håller avstånden till grannarna) eller ute i naturen.

Studerande vet säkert också att man lär bäst tillsammans med andra i sociala och meningsfulla sammanhang. De kan i alla fall bilda virtuella studiegrupper nu när vi har

Corona Pandemin. De fysiska studiegrupperna är olämpliga på grund av smittorisken. De studiekamrater som kan och vet förklarar för och hjälper dem som inte vet och kan. De studerande lär av varandra.

Studietekniken som de studerande lärt sig ska man tillämpa förstås. Skriva för att lära är viktigt att tänka på. Att läsa noga och aktivt är viktigt. Man kan till och med behöva läsa högt. Utveckla egna tekniker för att memorera.

Studerande som nu sitter hemma och studerar på distans ska se det här läget som en viktig möjlighet att ta ett eget ansvar för sina studier. Det är viktigt att ha roligt när man studerar och att belöna sig lite då och då med att göra roliga saker. Våra studerande växer så det knakar när Coronaviruset hindrar fysisk närvaro i skolan. Det är märkligt att det behövs en pandemi för att distansundervisningen skulle få fart!

Åsa Morberg

ENGLISH

Coronavirus and high school students' independent and responsible learning

by Åsa Morberg, Associate Professor of didactics and Assistant Professor of didactics

The government has decided that universities, colleges, adult education units, high schools and others should switch to distance education. This means that students should sit at home on their own and study at a distance. Many critics wonder how learning will really work? Sit at home and study? Do they really learn anything?

Students can learn virtually anything, anytime, anywhere, i.e. if the students see the need to learn what is recommended, of course. If the students do not see the need for what is to be learned, there is a problem. Unfortunately, much of the school's content is of such nature that the students do not see the need.

Children and young people otherwise learn easier than the elderly. It has to do with

children's connections between brain cells. Children and young people do not really know what they will need in life. They are therefore more open to content. Adults can and do know what they need in life and are therefore more savvy.

What the students should learn is determined in curricula with syllabuses, and even if students do not see the need for the content, they can still decide to learn this. There are tests that govern, both national and other tests. How, then, should it work now when they sit at home and study without immediate teacher support? How should students organize their studies? How long should they study? When will they have breaks and how long will they work? Should they work in 40 minute modules?

Who has found that they learn best in 40-minute modules? They are probably a remnant of the monastic schools when interruptions to prayer were needed. The school's structure is definitely not planned based on learning research! You can look at really young children who want to learn something important. They can last for any length of time! They take no breaks. Now it is free to study however you want.

If learning is fun and meaningful then of course it works. It should be fun to learn new things, new content and new skills. The students need inspiration to make the studies fun. For example, you can sit wherever you want when you study. You absolutely do not have to sit at a desk, you can sit anywhere. Learning is advantageous in other places. The students can sit on the living room's couch, out on the terrace, in a cafe (if you keep a distance to the neighbors) or outdoors.

Students probably also know that they learn best together with others in social and meaningful contexts. At least they can form virtual study groups now that we have the Corona Pandemic. Physical study groups are currently inappropriate because of the risk of infection. The study buddies can and do

explain and help those who do not know. The students learn from each other.

The study technique that the students have learned must be applied of course. Writing to learn is important to keep in mind. Reading carefully and actively is important. You may even need to read aloud. Develop your own techniques for memorizing. Students who now sit at home and study at a distance should see this situation as an important opportunity to take their own responsibility for their studies. It is important to have fun while studying and to reward yourself a little from time to time to do fun things. Our students are growing fast when the Coronavirus prevents physical attendance at school. It is strange that a pandemic is needed for distance education to accelerate!

Åsa Morberg